

## Kalajahu ja kalaõli tootmine

### Euroopa Parlamendi 10. juuli 2007. aasta resolutsioon tööstusliku kalapüügi ning kalajahu ja kalaõli tootmise kohta (2004/2262(INI))

*Euroopa Parlament,*

- võttes arvesse komisjoni 2001. aasta keeldu kalajahu söötmise kohta mäletsejatele, ettevaatusmeedet vastavalt nõukogu 4. detsembri 2000. aasta otsusele 2000/766/EÜ transmissiivse spongioosse entsefalopaatia ja loomsete valkude söötmise teatud kaitsemeetmete kohta<sup>1</sup> ning konsolideeriti hiljem komisjoni 10. juuli 2003. aasta määrusega (EÜ) nr 1234/2003<sup>2</sup>, millega muudetakse määruse (EÜ) nr 999/2001 I, IV ja XI lisa, määrares tingimused, millele vastavalt võivad liikmesriigid lubada kalajahu söötmist mittemäletsejatele (Määruse (EÜ) nr 999/2001 muudetud kujul IV lisa);
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi teadusuuringute peadirektoraadi 2004. aasta töödokumenti "Kalajahu ja kalaõli tööstus – selle roll ühises kalanduspoliitikas";
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta määrust (EÜ) nr 999/2001 millega sätestatakse teatavate transmissiivsete spongioosete entsefalopaatiate vältimise, kontrolli ja likvideerimise eeskirjad<sup>3</sup>, mida on eelkõige muudetud 18. detsembri 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 1923/2006<sup>4</sup> ning võttes arvesse komisjoni 5. augusti 2005. aasta määrust (EÜ) nr 1292/2005, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 999/2001 IV lisa loomasöötade osas<sup>5</sup>, mille komisjon võttis vastu seoses kehtestatud meetodi arenguga (vt komisjoni 23. detsembri 2003. aasta direktiiv 2003/126/EÜ loomse päritoluga osiste määramise analüüsimeetodi kohta söötade ametlikul kontrollimisel<sup>6</sup>), mis võimaldab imetajate liha ja kondijahu avastamist loomasöödas, isegi kui seal on kalajahu ja teades, et kalajahu söötmise keelamise alus mäletsejatele ei kehti enam ning see keeld tuleks tühistada;
- võttes arvesse oma 28. oktoobri 2004. aasta resolutsiooni eespool nimetatud komisjoni määruse eelnõu kohta<sup>7</sup>, milles kutsub üles määruse eelnõu tagasi võtma ja on seisukohal, et kalajahu söötmine mäletsejatele ei ole vastavuses ühendusele kehtestatud kohustusega kaitsta oma kodanike tervist;

<sup>1</sup> EÜT L 306, 7.12.2000, lk 32.

<sup>2</sup> ELT L 173, 11.7.2003, lk 6.

<sup>3</sup> EÜT L 147, 31.5.2001, lk 1. Määrust on viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 722/2007 (ELT L 164, 26.6.2007, lk 7).

<sup>4</sup> ELT L 404, 30.12.2006, lk 1.

<sup>5</sup> ELT L 205, 6.8.2005, lk 3.

<sup>6</sup> ELT L 339, 24.12.2003, lk 78.

<sup>7</sup> ELT C 174 E, 14.7.2005, lk 178.

- võttes arvesse loomatoidus sisalduvate soovimatute ainete maksimaalset lubatud taset, mis on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. mai 2002. aasta direktiiviga 2002/32/EÜ loomatoidus leiduvate soovimatute ainete kohta<sup>8</sup> ja muudetud 2003. aastal dioksiinide lisamiseks komisjoni 17. juuni 2003. aasta direktiiviga 2003/57/EÜ<sup>9</sup> ning muudetud veelkord komisjoni 31. oktoobri 2003. aasta direktiiviga 2003/100/EÜ<sup>10</sup>;
  - võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile tööstusliku kalapüügi jälgimise parandamise kohta Euroopa Liidus (KOM(2004)0167), mille eesmärk on luua tööstuslike maabumiste läbipaistev ja tõhus jälgimine ühenduse kõigis osades;
  - võttes arvesse oma 17. mai 2006. aasta seisukohta teatavate transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate vältimise, kontrolli ja likvideerimise eeskirjade kohta<sup>11</sup>;
  - võttes arvesse Euroopa Toiduohutusameti vastuseid Euroopa Parlamendi poolt 26. oktoobril 2005. aastal esitatud küsimustele;
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 45;
  - võttes arvesse kalanduskomisjoni raportit (A6-0155/2005),
- A. arvestades, et kalajahu ja kalaõli tööstuse stabiilsuse tagamiseks on vaja pidevalt tegeleda mõnikord esile kerkivate eetika, säästlikkuse, toksiinide, raskemetallide ja saasteainete küsimustega;
- B. arvestades, et puudub teaduslik tõestus selle kohta, et kalatoodete kasutamine loomasöödas võib üle kanda veiste spongioosset entsefalopaatiat (BSE) või transmissiivseid spongioosseid entsefalopaatiaid (TSE); arvestades, et range reeglipärane kontroll koos tööstuse ulatuslike investeeringutega on kindlustanud toiduahela ohutuse dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde põhjustatud saastatusest;
- C. arvestades, et tänu paranenud ametlikele meetoditele ei ole imetajate liha ja kondijahu vahetamise riski kalajahuga;
- D. arvestades, et kalajahu on rikas asendamatute aminohapete poolest proteiinidena ning kalaõli ja kalajahu on rikkad rasvhapete poolest, mis toovad kasu nii inimeste kui loomade tervisele ja heaolule;
- E. arvestades, et kuni esineb eriarvamusi tööstusliku kalapüügi mõju kohta ning üksikuid teabeallikaid ei tohiks liialt usaldada, viitavad Rahvusvahelise Mereuurimise Nõukogu (ICES) 2004. aasta uuringu tulemused sellele, et tööstusliku kalanduse mõju mere ökosüsteemidele on suhteliselt väike, võrreldes kalapüügiga inimeste tarbeks;
- F. arvestades, et sellest hoolimata peaks uuring tööstusliku kalapüügi mõjust mere

<sup>8</sup> EÜT L 140, 30.5.2002, lk 10. Direktiivi on viimati muudetud komisjoni direktiiviga 2006/77/EÜ (ELT L 271, 30.9.2006, lk 53).

<sup>9</sup> ELT L 151, 19.6.2003, lk 38.

<sup>10</sup> ELT L 285, 1.11.2003, lk 33.

<sup>11</sup> ELT C 297 E, 7.12.2006, lk 219.

ökosüsteemidele ja laiemale keskkonnale jätkuma;

- G. arvestades, et kõik Euroopa Liitu kalajahuga varustavad riigid ja piirkonna rakendavad ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) vastutustundliku kalapüügi tehnilisi suuniseid;
- H. arvestades, et teadusuuringute peadirektoraadi 2004. aasta töödokumendi kohaselt on Euroopa Liidu vetes enamik püütud liikidest, mille kohta on olemas andmed, ohututes bioloogilistes piirnormides;
- I. arvestades, et kalajahu ja kalaõli tööstusel on üleilmne tähtsus, andes Euroopas hinnanguliselt tööd 2 222 inimesele otseselt ja 30 000 kaudselt ning enam kui 100 000 inimesele Peruu, mis on suurim kalajahu tootja ja eksportija;
- J. arvestades, et Euroopa Liidu tärkavas vesiviljeluse sektoris on kalajahu ja kalaõli põhilise söödana kalakasvatuse jaoks olulise tähtsusega,
  - 1. tunnustab, et komisjon lähtub praegu põhimõttest kehtestada lubatud kogupüügi ja kvoodid vastavalt kindlatele teaduslikele kriteeriumidele ning käsitleb püütud kala kasutamist majandusliku ning mitte säilitamise küsimusena;
  - 2. tervitab komisjoni eespool nimetatud teatist tööstusliku kalapüügi jälgimise parandamise kohta Euroopa Liidus;
  - 3. rõhutab, et oluline on jätkata uuringuid tööstusliku kalapüügi ja selle mõju kohta teistele kalapüügi liikidele, samuti laiemale merekeskkonnale, eesmärgiga hoida kõik kalapüügiga seotud tegevused säästval tasemel ning premeerida neid kalamehi, kes kasutavad kõige keskkonnasõbralikumaid tehnikaid;
  - 4. palub komisjonil suurendada teadusuuringuid põhjaputassuu kohta, et saada lähemas tulevikus paremat nõu ja paremini majandada;
  - 5. rõhutab merekalanduses vette tagasilaskmise probleemi, arvestades, et Euroopa kalandussektoris lastakse hinnanguliselt vette tagasi kuni miljon tonni aastas;
  - 6. kutsub komisjoni üles viima läbi uuringuid ja/või katseprojekte, et uurida kalade vette tagasilaskmise praegust olukorda ja nende kasutamise võimalust tööstusliku kalapüügi sektoris nii, et see ei viiks mitte mingil tingimusel varude liigkasutamisele;
  - 7. teeb ettepaneku, et arvestades ELi vesiviljeluse sektori kiiret laienemist peaks komisjon tihedas koostöös Euroopa Parlamendi kalanduskomisjoniga uurima vette tagasi lastava saagi kasutamist kalajahu ja kalaõli tööstuse poolt;
  - 8. rõhutab, et ELi kehtiv kontroll piirab soovimatute ainete ja saasteainete olemasolu loomasöödas, kindlustades, et kalajahu ja kalaõli tasemed jäävad igati nendesse piiridesse, ning tervitab 25 miljoni euro suurust investeeringut kalajahu ja kalaõli tööstuse poolt Taanis ja Suurbritannias, eesmärgiga kõrvaldada dioksiine ja dioksiinitaolisi PCBsid ning kindlustada ohutute ja tervislike toodete valmistamine; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles jälgima pingsalt kehtiva kontrolli toimimist;

9. märgib heakskiitvalt, et see tööstuse investeering võeti ette vabatahtlikult, kuigi ELi "saastaja maksab" printsiip ei olnud kinnitatud;
10. rõhutab tööstuse vajadust lähtuda ALARA (nii madala, kui on võimalik saavutada) printsiibist iga dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBdega seotud juhtumi puhul;
11. nõuab sigadele ja kodulindudele söödavas kalajahus sisalduva dioksiini vastuvõetavate piirkoguste määramiseks teaduslikku analüüsi;
12. rõhutab, et puudub teaduslik tõestus toetamaks kalajahu täielikku keeldu söödana põhjendusega, et see võib üle kanda veiste spongiooset entsefalopaatiat (BSE) või transmissiivseid spongioosseid entsefalopaatiaid (TSE);
13. märgib, et määrusega (EÜ) nr 1923/2006 keelustatakse loomsete valkude söötmine mäletsejalistele, kuid antakse komisjonile võimalus lubada erandkorras noormäletsejalistele kaladelt saadud valkude söötmist, kui need erandid põhinevad mäletsejalistest noorloomade toitumisvajaduste teaduslikule hindamisele ja kui eelnevalt on teostatud kontrolli puudutavate aspektide hindamine;
14. tuletab meelde oma eespool nimetatud 17. mai 2006. aasta seisukohta, millega sätestatakse võimalus seoses nimetatud määruse artikliga 7 lubada erandkorras ja teatud tingimustel noormäletsejalistele kaladelt saadud valkude söötmist;
15. kutsub komisjoni ja nõukogu üles tühistama kalajahu ja kalaõli söötmise keeldu mäletsejatele,
16. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.